

Vzdělávací oblast:

Člověk a společnost

Vyučovací předmět:

Dějepis (Dě)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět dějepis přináší základní poznatky o postavení a konání člověka v minulosti. Hlavním posláním dějepisu je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Znalosti různých historických epoch napomáhá k celkové orientaci v mnohotvárnosti kulturních, politických, sociálních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života. Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu se světovým a evropským vývojem. V tomto kontextu se jedná především o dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace (příprava žáků na život v integrované Evropě, v Evropské unii). Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Významně se uplatňuje zřetel k dějinám regionu a k základním hodnotám evropské civilizace.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet vyučovacích hodin týdně:						2	2	2	2

Organizační vymezení vyučovacího předmětu a formy realizace:

Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. – 9. ročníku. Navazuje na základy, které žáci získali ve vlastivědě ve 4. a 5. ročníku. Výuka českých dějin navazuje na znalosti osvojené v předmětu vlastivěda na 1. stupni. S výjimkou 6. ročníku preferujeme tematické celky týkající se učiva českých a evropských dějin. Sledovaným cílem je zasadit funkčním způsobem národní dějiny do celku dějin nejen evropských, ale i světových a jasně nastínit obecné dějinné vývojové tendence. Důraz je kladen na schopnost žáka odhalit a definovat příčiny a následky jednotlivých událostí či historických jevů a pochopit dějinnou podmíněnost moderní společnosti. Přímý odkaz na problémy dnešního světa je vyjádřen tématy z oblasti Multikulturní výchovy.

Preferujeme aktivizující metody směřující ke kooperativnímu vyučování. Některá témata jsou vyučována projektovou metodou.

Při práci je uplatňován přístup k žákům s SPU, je kladen důraz na slovní projev a oblasti učiva týkajícího se práce s časovou osou a mou. V psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Nadaní žáci jsou úkolováni z rozšiřujícího učiva, ať už formou referátů nebo seminárních prací navíc, zapojují se do soutěží. Výuka je podpořena návštěvami kulturních institucí, výlety, exkurzemi a praktickým cvičením ve škole i v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání
- připravujeme je na celoživotní učení
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- vedeme žáky k trpělivosti
- vedeme žáky k vyhledávání doplňujících informací v literatuře, na internetu
- vedeme žáky k zpracování a používání získaných informací

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k samostatnému řešení problémů
- podporujeme originální způsoby řešení
- vedeme k týmové práci
- podporujeme samostatnost, tvořivost, samostatné myšlení
- průběžně monitorujeme řešení problémů žáky

Kompetence komunikativní:

vedeme žáky k přesnému a logickému uspořádanému vyjadřování, k argumentaci
 vyžadujeme následnou prezentaci výsledků práce
 klademe důraz na kulturní úroveň mluveného i písemného projevu
 podporujeme využívání internetu, komunikaci přes email

Kompetence sociální a personální:

vedeme žáky k práci v týmech
 rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmech různé role
 vytváříme s žáky systém pravidel, na kterých se společně usneseme a které budeme ve výuce dodržovat
 při skupinové práci vedeme žáky k odpovědnosti za společně provedenou práci, která bude hodnocena jako celek
 netolerujeme projevy rasismu, xenofobie, nacionalismu a průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině

Kompetence občanské:

vedeme žáky k poznání možností praktického využití znalostí z historie pro život v současném světě
 vedeme žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvarů minulosti
 netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
 netolerujeme nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci
 vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým

Kompetence pracovní:

vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
 pochválíme kvalitně odvedenou práci
 vytváříme při výuce podnětné a pracovní prostředí
 různými formami (exkurze, film, beseda od.) seznamujeme žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k dějepis
 vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků
 seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci EU

Průřezová témata:

viz tabulka

Vyučovací předmět: Dějepis**Ročník: 6.**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, poznámky
Žák <ul style="list-style-type: none"> - uvede jak, kdy a čím se člověk vyčlenil ze světa zvířat - uvede konkrétní příklady dějepisných poznatků 	<ul style="list-style-type: none"> • Lidé, jejich přítomnost a minulost • význam dějin pro jedince i současnou společnost 	A11 B2	Př
Žák <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává informace v muzeích a knihovnách 	<ul style="list-style-type: none"> • Hlavní úkoly archívů, muzeí a knihoven, poslání archeologie 	A11	
Žák <ul style="list-style-type: none"> - zaznamenává správně časový údaj na časovou přímku - orientuje se v dějepisné mapě 	<ul style="list-style-type: none"> • Čas v dějinách, dějepisná mapě 	C1	M Z
Žák <ul style="list-style-type: none"> - rozliší a seřadí vývojové typy člověka R 	<ul style="list-style-type: none"> • Paleolit • život lidí v době kamenné 	A11 D1	VV Př PČ

<ul style="list-style-type: none"> - popíše způsob lovu a pravěké zbraně - vysvětlí pravěkou zemědělskou revoluci - rozezná výrobky nejstarších zemědělců R - popíše způsob života v rodové společnosti - objasní, proč vzniklo náboženství 	<ul style="list-style-type: none"> • projevy duchovního života • přirozená dělba práce (muž, žena) 		
Žák <ul style="list-style-type: none"> - první zemědělské oblasti - vysvětlí použití prvních kovů - objasní přednosti kovů a uvede důsledky jejich používání R 	<ul style="list-style-type: none"> • Neolitická revoluce • počátky zemědělství a řemesel • společenská dělba práce (zemědělství a řemesla) • doba bronzová a doba železná 	A11	Fy
Žák <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vznik států, zdůvodní, proč vznikly v subtropickém pásmu - uvede přínos orientálních států - popíše způsob života ve starověkých státech 	<ul style="list-style-type: none"> • Oblasti starověkého východu • Egypt, Mezopotámii, Indie, Čína 	A11 C2 E2, E4	Z VO
Žák <ul style="list-style-type: none"> - uvede nejvýznamnější památky starověku 	<ul style="list-style-type: none"> • Sedm divů světa 	A11 C2	VV
Žák <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, co jsou městské státy - vysvětlí pojmy spojené s dějinami Řecka: antika, báje, epos R - vysvětlí, jak vznikla Bible 	<ul style="list-style-type: none"> • Řecko, Řím • Charakteristické rysy oblasti • Počátky písmo, věd a zákony, kulturní přínos antických civilizací • křesťanství 	A11 D3, D4	VV ČJ Z

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede přírodní podmínky významné pro vznik Řecka a Říma R - vysvětlí pojem demokracie, oligarchie, tyranie a despocie R - objasní, jak byl řízen městský stát - doloží příklady antické vzdělanosti, vědy a umění na další vývoj v historii R - popíše život v Římě, vojenském táboře R - rozliší spartskou a aténskou výchovu R 	<ul style="list-style-type: none"> • Kořeny řecké a římské civilizace • Archaické a klasické období řeckých dějin • Doba homérská • Městské státy • Řecká kolonizace • Atény za Solónu a Perikla • Řecko – perské války • Peloponéská válka • Řecká vzdělanost, věda a umění • Makedonie • Vznik a vývoj Říma do ovládnutí Itálie • Římské císařství • Počátky křesťanství • Římská kultura • Krize a rozpad západořímské říše 	<p>A11 C3 D1</p>	<p>VV VO Z TV</p>
--	--	--------------------------	-------------------------------

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, poznámky
Žák <ul style="list-style-type: none"> - objasní stěhování národů - uvede význam prvních říší R - zhodnotí úlohu křesťanství - uvede příklady karolinské kultury - objasní nutnost sjednocení slovanských kmenů R 	<ul style="list-style-type: none"> • Stěhování národů • Nový etnický obraz Evropy • Byzantská říše • Sámská říše • Křesťanství a islám • Francká říše 	A11 D3, D4	Z VV ČJ – literatura VO
Žák <ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní pojmy islámu, uvede příklady arabské kultury - popíše organizaci světské a církevní moci R 	<ul style="list-style-type: none"> • Francká říše • Byzantská říše • Arabská říše • Křesťanství a islám 	A11 D1, D4	
Žák <ul style="list-style-type: none"> - rozliší legendy a historická fakta R - zdůvodní význam kultury Velké Moravy a cyrilometodějské mise - předvede svoji orientaci na dějepisné mapě - doloží úlohu Přemyslovců pro vznik a vývoj českého státu v raném středověku - vysvětlí nástup Lucemburků na český trůn - charakterizuje dobu Karla IV. 	<ul style="list-style-type: none"> • Velká Morava • Počátky českého státu • Vrcholné období českého státu • Nástup Lucemburků • Karel IV. 	A11 C3	
Žák <ul style="list-style-type: none"> - popíše organizaci světské a církevní moci - na příkladech doloží vliv víry na středověkého člověka - posoudí události stoleté války, zhodnotí úlohu Jany z Arku R - popíše život společnosti ke konci vlády Karla IV. - zhodnotí úlohu reformátorů dané doby 	<ul style="list-style-type: none"> • Křížové výpravy • Boj o investituru • Stoletá válka • Kritika poměrů v církvi • Reformace a protireformace 	A11 D1, D5	VO ČJ – literatura Z VO
Žák <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje proměnu středověké krajiny R - charakterizuje hospodářské a společenské změny - uvede znaky románského slohu, příklady stavebních památek - uvede znaky gotiky, příklady stavebních památek 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam • Městská práva, typy měst • Románský sloh • Gotika 	A11 D1	VV PČ

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí pojem renesance a humanismus - charakterizuje příčiny reforem církve 	<ul style="list-style-type: none"> • Renesance a humanismus • Reformace a protireformace • Svatá říše římská a německá reformace • Náboženské poměry v českém státě v době předbělohorské 	A11 D3, D4	ČJ – literatura VO
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí význam husitské tradice - popíše život společnosti - zhodnotí úlohu Jana Husa - popíše způsob boje husitů R - vyjmenuje husitské bitvy a jejich velitele - zdůvodní výsledek husitského hnutí 	<ul style="list-style-type: none"> • Husitství • Jan Hus • Následovníci Jana Husa 	A11 C3 D2	Z ČJ – literatura
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - předvede svoji orientaci na dějepisné mě - vyjmenuje důležité mořeplavce - ukáže na mě indiánské civilizace Ameriky 	<ul style="list-style-type: none"> • Zámořské objevy • Důsledky pro Evropu • Nové plodiny 	A11	Z VV VO
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatu počátku absolutismu v evropských velmocích 	<ul style="list-style-type: none"> • Absolutismus ve Francii, Španělsku a Anglii • Habsburská monarchie za Rudolfa II. 	A11 C2	Z VO
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny a důsledky počátku třicetileté války - popíše jednotlivé fáze třicetileté války se specifikací na české země - zhodnotí dobu pobělohorskou 	<ul style="list-style-type: none"> • České stavovské povstání • Protihabsburský odboj • Třicetiletá válka 	A11	Z

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, poznámky
Žák <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje absolutismus, vysvětlí pojem konstituční monarchie, samoděržaví 	<ul style="list-style-type: none"> • Občanská válka v Anglii • Francie v době Ludvíka XIV. • Rusko v 17. a 18.st. • Vzestup Pruska 	A11 B2	VO
Žák <ul style="list-style-type: none"> - definuje a vysvětlí základní znaky baroka - uvede příklady stavebních památek - 	<ul style="list-style-type: none"> • Baroko 	A11	VV
Žák <ul style="list-style-type: none"> - vyvozuje podstatu osvícenství R - zhodnotí vliv osvícenců - posoudí osobnosti panovníků a jejich reformy R - uvede nové myšlenky doby a jejich představitele 	<ul style="list-style-type: none"> • Počátky novověku v Evropě • Osvícenství • Rozvoj vzdělanosti v době osvícenské • České země za vlády Marie Terezie • a Josefa II. 	A11 D1	VO
Žák <ul style="list-style-type: none"> - stanoví příčiny, popíše průběh revoluce a zhodnotí význam - rozpozná charakter válek R - vyjmenuje jednotlivé bitvy války R - posoudí úlohu osobnosti Napoleona I. v dějinách - charakterizuje vývoj v Evropě po napoleonských válkách 	<ul style="list-style-type: none"> • Velká francouzská revoluce • Vzestup a pád Napoleona I. • Vídeňský kongres 	A11	Z
Žák <ul style="list-style-type: none"> - stanoví příčiny, popíše průběh revoluce a zhodnotí význam - srovná hospodářskou vyspělost států, doloží nerovnoměrnost vyspělost států R 	<ul style="list-style-type: none"> • Revoluce 1848/1849 v Evropě 	A11 C2 D5	
Žák <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam sjednocovacích procesů - zhodnotí úsilí a výsledek - vysvětlí pojem rakousko-uherské vyrovnání - jmenuje hlavní představitele 	<ul style="list-style-type: none"> • Procesy sjednocování v Itálii a Německu • Habsburská monarchie 	A11	VO Z

	v 2.pol. 19.století		
Žák <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje české země v habsburském soustátí - rozlišuje hlavní představitele politických stran 	<ul style="list-style-type: none"> • České země v druhé polovině 19.století • Mladočeši, staročeši • Pasivní rezistence 	A11 B3	
Žák <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem kolonialismus - uvede na konkrétních příkladech kolonizované země - ukáže na mapě kolonie vyspělých evropských států - charakterizuje dobu občanské války v USA - vyjmenuje představitele - charakterizuje reformy v carském Rusku R 	<ul style="list-style-type: none"> • • Imperialismus a kolonialismus • Občanská válka v USA • Rusko koncem 19.století • 	A11 A31 B2 C2	Z
Žák <ul style="list-style-type: none"> - uvede vztahy mezi velmocemi, rozpory a lokální střety - rozliší pojmy záminka a příčina R - žák analyzuje zneužití techniky - vyhledá příčinné vztahy R - charakterizuje vývoj v Rusku - ukáže na průběh 1. světové války - charakterizuje příčiny vzniku Československa a osobnost T. G. Masaryka 	<ul style="list-style-type: none"> • • Mocenská seskupení (Trojspolek, Dohoda) • První světová válka • Ruské revoluce • Vznik ČSR a nástupnických států 	A11 B2, B4	VO Z

Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, poznámky
Žák <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje demokracii – rozpozná její klady a zápory - ukáže na mapě svět po 1. světové válce 	<ul style="list-style-type: none"> • Poválečné uspořádání světa • Demokratický systém 1. republiky 	A11 B3, B4 C2	VO Z
Žák <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní pojmy R - analyzuje důsledky černého pátku - vyvozuje příčiny vzniku totalitních systémů 	<ul style="list-style-type: none"> • Světová hospodářská krize • Fašismus, komunismus, nacionalismus 	A11 D1, D3	VO
Žák <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná souvislost našich a světových dějin - rozliší postoje velmocí - uvede důsledky Mnichova pro nás a svět - jmenuje hlavní představitele české kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Mnichovská dohoda a její důsledky • Obrana demokracie a republiky • Kultura a věda první republiky 	A11 C3	Z ČJ Fy
Žák <ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny nenávisti k jiným etnickým skupinám - vysvětlí porušování lidských práv 	<ul style="list-style-type: none"> • Židovská otázka • Holocaust • Arizace – nadřazená rasa 	A11 D3	VO
Žák <ul style="list-style-type: none"> - žák objasňuje zneužití techniky - vyjmenuje důležité bitvy s použitou vojenskou technikou R 	<ul style="list-style-type: none"> • Druhá světová válka • Domácí a zahraniční odboj • Využití válečné techniky 	A11	ČJ - li Z VO
Žák <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem studená válka, železná opona, uvede příklady - vyhledá spojitost světových a národních dějin - určí zařazení do vojenských bloků R - s pomocí my uvede změny související s rozpadem koloniálního systému R 	<ul style="list-style-type: none"> • Postavení ČSR po 2. světové válce • Studená válka • Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • Situace v zemích východního a 	A11 C1 D2	Z

	západního bloku		
Žák - zdůvodní vznik vojenských seskupení	<ul style="list-style-type: none"> • NATO • Varšavská smlouva 	A11 C1 D5	VO
Žák - s pomocí my uvede změny související s rozpadem koloniálního systému R - vysvětlí pojem třetí svět a rozvojová země	<ul style="list-style-type: none"> • Mezinárodní vývoj od 60. let 	A11 D5	VO

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší na příkladech totalitní a demokratický systém - zdokumentuje vnitřní situaci Maďarska v roce 1956 a Československa v roce 1968 - objasní spojitost našich národů v historii i důvody rozdělení - posoudí vnitřní i mezinárodní postavení ČR v současnosti - sestaví přehled nejvýznamnějších objevů, vynálezů, výtvorů a děl a jejich autorů R 	<ul style="list-style-type: none"> • Vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy) • Konec nesvobody • Krize sovětského impéria • Obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová“ revoluce • Rozpad ČSR a vznik ČR • Technika, věda a kultura v druhé polovině 20. století 	<p>A11 B2, B4 D5</p>	<p>VO</p>
---	--	------------------------------	-----------